

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र निष्णात (M.Lib I.Sc)

परीक्षा : मे २०२२

सत्र - २

विषय : विशेष ग्रंथालये (ML-21-213)

दिनांक : २६/०५/२०२२

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)

१. ----- मध्ये नॅशनल मिशन फॉर मनुस्क्रिप्ट ची स्थापना झाली.
अ) २००२ ब) २००३
क) २००१ ड) २००४
२. ----- यांच्या मते निवडक माहितीचे प्रसारण हि प्रचलित सेवेची सुधारित आवृत्ती आहे
अ) डॉ. रंगनाथन ब) लुहन
क) स्ट्रॉस ड) या पैकी नाही
३. इंटरनॅशनल सायन्स ऍब्सट्रॅक्टिंग कॉन्फरन्स ----- येथे झाली.
अ) लंडन ब) मुंबई
क) अमेरिका ड) पॅरिस
४. भाषांतर सेवेचे ----- प्रकार आहेत
अ) ६ ब) ४
क) ५ ड) ३
५. ----- मध्ये छपाई तंत्राचा शोध लागला
अ) १९८० ब) १९४०
क) १९६० ड) १९५०
६. ----- यांच्या मते जास्तीत जास्त उपयोजकांना कमीत कमी किमतीत जास्तीत जास्त अचूक माहिती उपलब्ध करून देणे
अ) डॉ. रंगनाथन ब) ऍलन केन्ट
क) डुई ड) वरील सर्व
७. साधन वाटणी कार्यक्रमाचे ----- प्रकार आहेत
अ) सहकारी ग्रंथ संग्रह ब) आंतर ग्रंथालयीन देवघेव
क) सहकारी ग्रंथ खरेदी ड) वरील सर्व

८. नेटवर्क सेवेअंतर्गत सामान्यपणे दिल्या जाणाऱ्या सेवा म्हणजे-----

- अ) आंतर ग्रंथालयीन देवघेव   ब) तालिकीकरण
क) संदर्भ   ड) वरील सर्व

९. निस्साट चे कार्य ----- पातळीवर सुरु आहे

- अ) जिल्हा   ब) स्थानिक
क) राष्ट्रीय   ड) वरील सर्व

१०. ----- मध्ये नॅशनल सोशल सायन्स डो क्युमेंटेशन सेन्टर ची स्थापना केली गेली

- अ) १९७९   ब) १९७६
क) १९५६   ड) १९६९

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(३०)

१. इंटरनॅशनल फेडरेशन फॉर इन्फॉर्मेशन अँड डोक्यूमेंटेशन बदल सविस्तर माहिती लिहा
२. सार लेखन म्हणजे काय स्पष्ट करून सार लेखन सेवा या बदल माहिती लिहा
३. हस्तलिखितांचे जतन या बदल सविस्तर माहिती लिहा

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(४०)

१. निस्साट बदल सविस्तर माहिती लिहा
२. ग्रंथालय जाळे आणि त्यांचे प्रकार विशद करा.
३. साधन वाटणी म्हणजे काय? साधन वाटणी कार्यक्रमातील अडथळे स्पष्ट करा

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २)

(२०)

१. डेसिडॉक
२. भाषांतर सेवा
३. नॅशनल मिशन फॉर मनुस्क्रिप्ट्स

English Translation

Special Library (ML21-213)

Q. 1 Choose the correct option **(10)**

1. National mission for manuscripts was established in _____
a)2002 b)2003
c)2001 d)2004
2. SDI is a revised form of CAS _____
a)Dr. Ranganathan b)Luhn
c)Straus d)None of the above
3. International Science Abstracting Conference was held in _____
a)London b)Mumbai
c)America d)Paris
4. Types of translation services _____
a)6 b)4
c)5 d)None of the above
5. Printing technology invented in _____
a)1930 b)1940
c)1960 d)1950
6. Providing maximum users with exact information in least time is resource sharing
_____
a) Dr. Ranganathan b)Allen Kent
c)Dewey d)All of the above
7. Types of resource sharing _____
a) Co-operative storage b) Inter library loan
c) Co-operative purchasing d) All of the above
8. Services offered through Network _____
a)Inter library loan b)Cataloguing
c)Reference d) All of the above
9. NISSAT works on _____ level.
a)Regional b)Local
c)National d) All of the above
10. National Social Science Documentation Centre was established in
a)1979 b)1976
c)1956 d)1969

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) **(30)**

1. Explain International Federation for Information and Documentation
2. Explain in detail abstract and abstracting service
3. Explain the concept conservation of manuscripts

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) **(40)**

1. Explain in detail NISSAT
2. Explain in detail library network and its types
3. Explain in detail resource sharing and barriers in resource sharing program

Q. 4 Write Short notes (Any 2) **(20)**

1. DESIDOC
2. Translation services
3. National mission for manuscripts